

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/7133-12
Saksbehandler Ola Skei Bekken

Utvalg	Møtedato
Formannskapet 2023 - 2027	22.10.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	29.10.2026

Dekning av kostnader knyttet til rettsak om utvidelse av Fjære gravplass

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Kommunestyret vedtar å dekke 4,6 mill. kroner av Grimstad kirkelige fellesråds kostnader knyttet til rettssaken om utvidelsen av Fjære gravplass, finansiert med bruk av kommunens disposisjonsfond.
2. Grimstad kirkelige fellesråd skal benytte egne disponible fondsmidler med inntil 1,1 mill. kroner til å dekke resten av kostnadene.
3. Eventuelle framtidige investeringer knyttet til videre utbedring av gravplassutvidelsen behandles og prioriteres gjennom ordinære budsjett- og økonomiplanprosesser.

Vedlegg

Kommuneplanen

Ikke relevant

Sammendrag

Saken gjelder dekning av kostnader som har oppstått som følge av rettsprosessen knyttet til utvidelsen av Fjære gravplass.

Etter at den nye gravplassen ble tatt i bruk oppstod det spørsmål om kvaliteten på jordmassene. Grimstad kirkelige fellesråd (GKF) mente at gravplassen hadde mangler og forsøkte over flere år å finne minnelige løsninger med involverte aktører. Etter behandling i forliksråd og tingrett fikk GKF medhold i sine krav. Dommen ble imidlertid anket, og lagmannsretten kom til motsatt resultat. GKF ble dermed dømt til å dekke egne sakskostnader, motpartenes sakskostnader samt nødvendige utbedringer av gravplassen.

Samlede påløpte kostnader utgjør om lag 5,9 mill. kroner. Etter fradrag for gjenstående prosjektmidler og bidrag fra kirkelig fellesråds egne fondsmidler gjenstår et finansieringsbehov på om lag 4,6 mill. kroner.

Kommunedirektøren vurderer at det er rimelig at kommunen bidrar til å dekke disse kostnadene, da saken springer ut av et kommunalt finansiert gravplassprosjekt og gjelder kommunens lovpålagte gravplassforvaltning. Samtidig legges det til grunn at kirkelig fellesråd bidrar med egne disponible fondsmidler før kommunen dekker restbeløpet.

Fakta

Utvidelsen av Fjære gravplass ble gjennomført som et investeringsprosjekt med en samlet kostnad på om lag 20 mill. kroner. Etter overtakelse i 2020 opplevde gravplassforvaltningen utfordringer knyttet til jordmassenes kvalitet. Det ble blant annet rapportert om hard grunn, større stein i gravfeltene og utfordringer som kunne påvirke gravplassens funksjon over tid.

Det ble gjennomført befaringer, undersøkelser og dialog med involverte aktører. Flere forsøk ble gjort for å komme frem til en minnelig løsning, men uten resultat. Saken ble deretter behandlet i forliksråd og senere i tingretten. Tingretten ga Grimstad kirkelige fellesråd medhold, og motpartene ble dømt til å dekke kostnader og nødvendige utbedringer. Dommen ble anket. Lagmannsretten kom til motsatt resultat og la avgjørende vekt på usikkerhet knyttet til årsakssammenhengen mellom de påviste forholdene og entreprenørens utførelse. Dermed ble GKF dømt til å betale egne og motpartenes kostnader.

Kirkelig fellesråd opplyser at saken har medført betydelig ressursbruk både økonomisk og administrativt over flere år. Det er også brukt eksterne sakkyndige og juridisk bistand for å belyse forholdene ved gravplassen. De påløpte kostnadene er opplyst å være:

Kostnadstype	Beløp (tkr)
Faglig bistand	672
Advokater	1 897
Utbedring felt G	195
Dom og motpartens kostnader	3 159
Sum	5 922

Kirkelig fellesråd opplyser videre at de kan bidra med inntil 1,1 mill. kroner gjennom bruk av egne fondsmidler. Etter dette gjenstår en underdekning på om lag 4,6 mill. kroner.

For å sikre tilstrekkelig gravkapasitet mens rettsprosessen pågikk, gjennomførte Grimstad kirkelige fellesråd utbedring av gravfelt G. Tiltaket ble finansiert innenfor tilgjengelige prosjektmidler og har gitt et gravfelt som etter gjennomførte prøver tilfredsstiller de funksjonelle kravene til gravlegging.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Saksomkostningene kan etter revisors vurdering ikke belastes det aktuelle investeringsprosjektet i investeringsregnskapet, men må finansieres gjennom driftsmidler eller bruk av disposisjonsfond. Eventuelle framtidige kostnader knyttet til fysisk utbedring av gravplassen vil derimot kunne behandles som investering.

Den foreslåtte løsningen innebærer at Grimstad kirkelige fellesråd først benytter egne fondsmidler på inntil 1,1 mill. kroner. Kommunens kostnad vil deretter utgjøre om lag 4,6 mill. kroner og

foreslås finansiert ved bruk av kommunens disposisjonsfond.

Eventuelle framtidige investeringsbehov knyttet til resterende utbedringer av gravplassen er foreløpig anslått til om lag 1 mill. kroner eksklusive merverdiavgift, men er ikke tilstrekkelig utredet til å inngå i denne saken.

Vurderinger:

Grimstad kirkelige fellesråd er gravplassmyndighet på vegne av kommunen. Utvidelsen av Fjære gravplass ble gjennomført for å ivareta kommunens lovpålagte ansvar for gravplassdekning. Hele utbyggingen var kommunalt finansiert.

Kommunedirektøren vurderer at kirkelig fellesråd handlet på bakgrunn av et faglig grunnlag som tilsa at det forelå mangel ved leveransen. Det ble innhentet sakkyndige vurderinger, gjennomført omfattende undersøkelser og forsøkt flere minnelige løsninger før saken ble brakt inn for retten. Tingretten ga også fellesrådet medhold i det vesentlige før lagmannsretten kom til et annet resultat.

Det er derfor vanskelig å hevde at rettsprosessen var uforsvarlig eller ubegrunnet. Etter kommunedirektørens vurdering fremstår den som en naturlig oppfølging av et større offentlig investeringsprosjekt der det oppstod tvil om leveransens kvalitet.

Samtidig mener kommunedirektøren at kirkelig fellesråd bør bidra med tilgjengelige fondsmidler før kommunen dekker resterende kostnader. Dette gir en rimelig fordeling av belastningen mellom fellesrådet og kommunen.

Når det gjelder framtidige utbedringer av gravplassen, vurderer kommunedirektøren at disse bør behandles separat når behov, omfang og kostnader er nærmere utredet. Dette samsvarer også med revisors vurdering av at slike tiltak kan behandles som investeringer.

Alternative løsninger

Alternativ 1 – Kommunen dekker ikke kostnadene

Kommunestyret kan velge å avslå søknaden om økonomisk bistand. Fordelen er at kommunen unngår en betydelig utgift på kort sikt. Ulempen er at kostnadene vil måtte bæres av kirkelig fellesråd alene. Dette vil svekke fellesrådets økonomiske handlingsrom betydelig og få konsekvenser for pågående omstillings- og nedbemanningsprosesser.

Alternativ 2 – Kostnadene fordeles over flere år

Kommunestyret kan velge å dekke kostnadene gjennom flere årlige bevilgninger. Fordelen er redusert belastning på kommunens disposisjonsfond i inneværende år. Ulempen er at kirkelig fellesråd vil måtte bære en større likviditetsbelastning og leve med økonomisk usikkerhet over lengre tid.

Konklusjon

Rettsprosessen knyttet til Fjære gravplass har påført Grimstad kirkelige fellesråd betydelige kostnader. Saken springer ut av et kommunalt finansiert gravplassprosjekt og gjelder kommunens lovpålagte ansvar for gravplassforvaltning. Selv om lagmannsretten kom til et annet resultat enn tingretten, vurderer kommunedirektøren at beslutningen om å forfølge saken rettslig fremstår som forsvarlig ut fra den kunnskapen og de faglige vurderingene som forelå på det tidspunktet.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at Grimstad kirkelige fellesråd først benytter egne disponible fondsmidler, og at kommunen dekker den resterende underdekningen på om lag 4,6 mill. kroner ved bruk av kommunens disposisjonsfond. Eventuelle framtidige investeringer knyttet til videre utbedring av gravplassen bør behandles i egne saker gjennom ordinære budsjettprosesser.